

N:o 99.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till grunder för tillgodogörande af kronans jakträtt; gifven Stockholms slott den 29 mars 1912.

Under återopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga bilagda förslag till grunder för tillgodogörandet af kronans jakträtt.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

Förslag

till

grunder för tillgodogörande af kronans jakträtt.

1:o. Kronans jakträtt å dess hägnade jaktparker och djurgårdar, å mark, hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens egen disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kungsängar, kronoparker, från kronans jordbruksdomäner vid utarrendering undantagen skog och i öfrigt all kronan tillhörig odisponerad mark, å statens till bergshandteringens och sågverksrörelsens understöd anslagna skogar äfvensom å häradsallmänningar utöfvas af Konungen själf och chefen för hans hofjägeristat jämte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga.

2:o. Å nämnda områden, med undantag af dem, som äro ställda till Konungens egen disposition och där Konungen själf om jakten särskildt förordnar, må jakt idkas jämväl af chefen för domänstyrelsen samt, för egna behof eller efter skadliga djur, af förvaltande personal vid skogsstaten, hvar inom sitt tjänstgöringsområde.

3:o. Bevakande personal vid skogsstaten äger att å sådana i 2:o afsedda marker, som stå under deras bevakning, idka jakt efter skadliga djur samt, med domänstyrelsens på särskilda skäl och begränsad tid lämnade tillåtelse, äfven efter annat vildt eller vissa arter däraf.

4:o. Vid jakt, som idkas uti de i 2:o och 3:o omförmälda fall, må dock utan Kungl. Maj:ts särskilda tillstånd jakten icke afse älg, hjort, rådjur, vildren eller svan ej heller björn; dock må björn, som anfallit människa eller husdjur, äfven annorledes än i nödvärn dräpas, efter tillåtelse af den tjänsteman vid skogsstaten, under hvars tillsyn marken är ställd.

5:o. Personal och elever vid skogsläroverken äga å de i 2:o afsedda områden idka jakt i enlighet med de bestämmelser, som därom af Kungl. Maj:t meddelas.

6:o. På Kungl. Maj:ts ankommer att uppdraga åt domänstyrelsen att:

a) därest å kronopark stammen af *älg*, *hjort* eller *rådjur* så förökat sig, att densamma ur jaktvårdssynpunkt lämpligen bör beskattas eller till förekommande af olägenhet eller hinder för skogsskötseln minskas, antingen på af styrelsen bestämda villkor till den högstbjudande upplåta rätt att under angifven tid fälla och behålla visst antal villebråd af berörda slag, eller ock uppdraga åt revirförvaltningen att ombesörja den jakt, som må finnas erforderlig, med skyldighet för domänstyrelsen att i sistnämnda fall jämväl meddela föreskrift, huruvida vid sådan jakt fälldt villebråd skall för statsverkets räkning försäljas eller om detsamma må af den jagande mot ersättning till statsverket behållas; samt att,

b) därest å kronopark utarrenderande af rätten till jakt å *annat villebråd*, än nyss är sagdt, anses öfverensstämma med god jaktvård och i öfrigt lämpligen böra ske, upplåta jakträtt, hvarom nu är fråga, på arrende under villkor och på sätt, som må finnas för skogs- och jaktvården betryggande.

7:o. Hvad i 6:o stadgats rörande kronopark skall äga tillämpning jämväl å annan här ofvan under 1:o omförd mark, med undantag af sådan, som är ställd under Konungens egen disposition; dock att i fråga om häradsallmänning tillika iakttages, att jakten därå icke må på arrende upplåtas, med mindre vederbörande allmänningsstyrelse därtill samtyckt, samt att behållna inkomsten af jakten, ehvad den ombesörjes genom revirförvaltningen eller är utarrenderad, skall tillfalla allmänningskassan.

8:o. Sker upplåtelse af jakträtt å kronans jaktområde enligt 6:o eller 7:o här ofvan, må till utöfvande af kronans jakträtt eljes berättigade personer å den med upplåtelsen afsedda mark utöfva jakt allenast i omfattning, som är förenlig med den skedda upplåtelsen.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1913.

---

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
29 mars 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

»Enligt 1 § af nu gällande jaktstadga tillkommer jakträtten å viss uppräknad kronojord äfvensom å häradsallmanning kronan. I 2 § af samma stadga meddelas bestämmelser om af hvem kronans jakträtt må utöfvas. I det förslag till lag om rätt till jakt, som Eders Kungl. Maj:t tidigare denna dag på föredragning af statsrådet och chefen för justitiedepartementet beslutat att genom nådig proposition förelägga Riksdagen till antagande, förekomma däremot icke några bestämmelser om utöfvandet af den kronan enligt samma lagförslag tillkommande jakträtt. Man har nämligen ansett dylika bestämmelser vara att hänföra till den art af lagstiftning, som afser kronans domäner, och att bestämmelser i detta hän-

seende därför böra meddelas i en särskild författning, utfärdad i enahanda ordning som stadgandena angående grunderna för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner. Förslag till en dylik författning torde följaktligen böra i samband med jaktlagsförslaget underställas Riksdagens pröfning. De sakkunniga, som jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 augusti 1908 tillkallats inom jordbruksdepartementet med uppdrag, bland annat, att företaga en fullständig revision af gällande jaktstadga och som den 23 december 1909 afgifvit ett förslag till lag om rätt till jakt, hvilket lagts till grund för omförmälta nådiga proposition, hafva därjämte afgifvit ett förslag till kungörelse angående grunderna för tillgodogörande af kronans jakträtt, upptagande bestämmelser af nu antydd art, i hufvudsak öfverensstämmande med 2 § i nu gällande jaktstadga. I samma förslag till kungörelse hafva ock inrymts bestämmelser om utarrendering af kronans jakträtt.

I detta hänseende anförde de sakkunniga i motiven till förslaget:

I skrifvelse den 10 maj 1895 anhöll Riksdagen, att Kungl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, på hvad sätt genom tillgodogörande af jakt-rätten å kronoparkerna och annan kronan tillhörig odisponerad mark inkomst kunde beredas statsverket. Efter det domänstyrelsen den 11 maj 1896 afgifvit utlåtande i ärendet, fann Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 20 november 1896 Riksdagens ifrågavarande skrifvelse icke föranleda vidare åtgärd. Detta beslut stödde sig hufvudsakligen på det af domänstyrelsen uppvisade förhållande, att en i större omfattning skeende utarrendering af jakträtten skulle, utan att tillföra kronan afsevärd inkomst, menligt inverka på skogsvården å de utarrenderade områdena samt i sin mån bidra till påskyndande af den öfverklagade minskningen i tillgången å nyttigt vildt. De sakkunniga delade i allt väsentligt den uppfattning, till hvilken domänstyrelsen kommit, och trodde, att de af domänstyrelsen anförda grunderna för densamma ännu ägde giltighet. De hade därför icke funnit skäl föreslå någon allmän föreskrift om utarrenderande af kronans jakträtt. Men på sätt jämväl af domänstyrelsen i nyss berörda utlåtande framhållits, torde i vissa undantagsfall statsverket kunna beredas inkomst af jakten utan att vare sig skogs- eller jaktvård blefve lidande. Detta vore särskildt fallet i fråga om älg, där jaktupplåtelsen kunde afse ett bestämdt antal djur och jakttiden vore begränsad till en half månad. Nödig kontroll kunde där vinnas, utan att skogsbetjäningen för mycket droges från det viktigare arbetet med skogsvården, då jakträttsinnehafvaren ingen annan rätt hade än att under några få dagar fälla det antal djur, som för året ansetts vara en lämplig beskattning af älgstammen. En så begränsad jakträtt syutes

utan olägenhet kunna upplätas åt den mestbjudande utan hänsyn till hans lämplighet i öfrigt. Svårare vore detta redan i fråga om hjort och rådjur på grund af den längre tid, hvarunder jakten vore tillåten, men intet hindrade att på arrende utbjödes rätten att under en viss kortare tid t. ex. en vecka jaga hjort eller rådjur å viss mark och därvid fälla högst ett visst antal djur. Skulle det bestämda antalet icke vid jaktupplåtelsens slut vara fälldt, kunde återstående antalet utbjudas för jakt under viss tid o. s. v., till dess att stammen blifvit tillbörligt beskattad. Domänstyrelsen torde emellertid i alla dessa fall böra äga full frihet att, om skogs- eller jaktvårdens intressen därigenom blefve bättre tillgodosedda, låta sina underordnade organ ombesörja den jakt, som ansåges böra äga rum, och därvid jämväl kunna efter omständigheterna förordna, att jaktbytet skulle för statsverkets räkning försäljas eller emot lösen behållas af den jagande, hvilken i så fall hade att bestrida de med jakten förenade kostnader.

Beträffande mindre villebråd vore det vanskligare att genom bestämmelser vid jaktupplåtelsen tillvarataga skogs- och jaktvårdens intressen. Ett undantag härifrån kunde dock ripjakten för hund anses vara; den bedrefs blott under en kort tid och i mark, där någon skogsvård knappast ifrågakomme. Vid upplåtelse af jakt å annan fågel och å hare torde man däremot endast i arrendatorns person finna någon borgen för att jakträtten icke missbrukades. Domänstyrelsen borde därför i dessa fall ha fria händer att lämna jakträtten äfven åt annan än den mestbjudande.

Hvad häradsallmänningsarna anginge, blef jakträtten å dem kronan förbehållen med den motivering, att de liksom kronoparkerna borde göras till ett slags fridlysta hem, hvarifrån villebrådet sedan kunde utbreda sig; att ett öfverlåtande af jakträtten till samtliga delägare i dylik allmanning skulle för dessa medföra icke fördel och nytta, utan snarare tvärtom, emedan en dylik jaktmark kunde anses så godt som till spillo gifven åt alla och allt nyttigt vildt råka i fara att utrotas. Det vore således icke på grund af någon höghetsrätt, som jakträtten tillagts kronan, utan den hade beröfvats delägarna i deras eget intresse och för att icke genom konkurrens af allt för många jaktberättigade jakten å dem skulle alldeles fördärfvas. Någon anledning att, om jakten kunde blifva af ekonomisk betydelse, beröfva delägarna afkastningen af densamma funnes således icke. Också erkändes detta i Riksdagens omförmälda skrifvelse den 10 maj 1895. Af de med anledning af denna skrifvelse hörda allmänningsstyrelserna uttalade sig ungefär hälften emot en allmän jaktupplåtelse å dessa skogar, därvid såsom skäl anfördes att den inkomst, som därigenom stod att vinna, vore i allmänhet högst ringa, i många

fall knappast motsvarande den ökade kostnaden för bevakningen och tillsynen, medan å andra sidan afsevärda olägenheter af sådan upplåtelse kunde befaras. Sålunda skulle, medan allmänningsskogarnas fridlysta områden nu verkade gynnsamt på vildstammen, jaktarrendena däremot leda därtill, att villebrådet, åtminstone det värdefullare, mot arrendetidens slut blefve utrotadt; fara för skogseldar skulle dessutom jämte andra vådor och olägenheter uppstå för skogsvården. Öfriga allmänningsstyrelser hade däremot ansett jakträttens utarrenderande för delägarnas räkning vara önskvärd, såsom främjande jaktvården och medförande inkomst, men några af dessa styrelser hade därvid gjort det uttryckliga förbehåll, att allmänningsdelägarna icke ville vidkännas några kostnader för ökad bevakning eller tillsyn. Efter att på detta sätt ha redogjort för allmänningsstyrelsernas yttranden, afstyrkte domänstyrelsen i sitt utlåtande den 11 maj 1896 upplåtandet af jakträtt å häradsallmänningsarna annat än undantagsvis och på sätt som i fråga om kronoparkerna blifvit hemställt. De sakkunniga instämde i detta domänstyrelsens yttrande och föresloge, att hvad som stadgats om upplåtande af jakträtt å kronoparker finge gälla jämväl å häradsallmänningsar allenast med det tillägg, att jaktens utarrendering icke finge ske utan allmänningsstyrelsens samtycke. På sätt jämväl domänstyrelsen hemställt, föresloges, att af jakten inflytande medel skulle ingå till allmänningsskassan.

Genom nådig remiss den 1 februari 1910 hafva utlåtanden öfver det af de sakkunniga uppgjorda förslaget till kungörelse inforrats från Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande, som hade att inhämta yttranden från landsting och hushållningssällskap, hvarjämte domänstyrelsen anbefallts att efter vederbörandes hörande inkomma med sådant yttrande».

Sedan departementschefen närmare redogjort för innehållet i sistnämnda författningsförslag och de däröfver afgifna utlåtandena, yttrade han vidare.

»I de sakkunnigas förslag har jag funnit vissa ändringar och förtydliganden böra vidtagas, hvarjämte jag vid samma förslag anser mig böra göra följande erinringar.

Enligt 6 § i förslaget till lag om rätt till jakt tillkommer å jord, som till bruk åt någon upplåtits, jakträtten brukaren, där ej annorledes aftalas. Affattningen af första punkten i de sakkunnigas förevarande förslag utesluter i och för sig icke den tolkningen, att stadgandet skulle afse att meddela bestämmelser om utöfvande af jakten å kronojord, som där omförmäles, äfven i det fall att jorden utan förbehåll ut-

1:sta punkten.

arrenderats. Till undvikande af en sådan tolkning har första punkten något förtydligats.

Beträffande samma punkt har domänstyrelsen i sitt utlåtande hemställt, dels att orden »kungsgårdar, kungsängar» måtte utgå, enär alla sådana fastigheter vore antingen ställda till konungens disposition eller ock utarrenderade samt de i hvarje fall ej vore odisponerade, dels ock att bestämmelser måtte meddelas rörande vid utarrendering af kronans jordbruksdomäner för kronans räkning undantagen jakträtt å mark, som inginge i arrendet. Emellertid torde hvad domänstyrelsen anfört i fråga om kungsgårdar och kungsängar ej utgöra giltigt skäl att utesluta nämnda fastigheter från den gjorda uppräkningsen af de olika slag af kronojord, som afses med förslaget; och hvad beträffar anmärkningens andra del, så torde det ej öfverensstämma med stadgandena i nådiga kungörelsen angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner den 4 juni 1908 att vid utarrendering af sådana domäner för kronans räkning undantaga jakträtten å mark, som ingår i arrendet. — Af åtskilliga skogsstatstjänstemän äfvensom i ett par andra utlåtanden har anmärkts, att orden »och chefen för hans hofjägeristat» borde utgå, enär öfverhofjägmästaren ej vore statens ämbetsman och ej längre hade något att skaffa med skogsvården eller statens skogar. Af historiska skäl och då öfverhofjägmästaren i denna sin funktion så att säga endast utöfvar den Konungen personligen tillkommande jakträtt, har förslaget i denna del lämnats oförändradt.

2:dra och 3:dje
punkterna.

I andra och tredje punkterna hafva uttrycken »tjänstemän» och »betjante» vid skogsstaten utbytts mot de i nu gällande instruktion för skogsstaten begagnade uttrycken »förvaltande personal» och »bevakande personal» vid skogsstaten, hvarjämte, då under bevakning af skogsstatens personal står äfven annan mark än som afses med förslaget, i tredje punkten intagits en uttrycklig hänvisning till andra punkten. Chefens för domänstyrelsen jakträtt har ansetts böra inskränkas till hans egen person samt förvaltande personalens vid skogsstaten rätt till jakt efter nyttigt vildt till att afse allenast det egna behovet. Bestämmelser om rätt för personal och elever vid skogsläroverken att utöfva jakt å kronans jaktområden hafva synts mig lämpligen böra meddelas af Kungl. Maj:t, hvarför föreskrift härom intagits i förslaget såsom en särskild punkt med plats efter fjärde punkten i de sakkunnigas förslag.

Med afseende å den ringa befattning, som numera tillkommer Kungl. Maj:ts befallningshafvande i fråga om de med förslaget afsedda, kronan tillhöriga marker, hafva de sakkunniga ansett anledning icke

längre förefinnas att bibehålla dessa ämbetsmän vid den jakträtt, som de för sina personer hittills ägt utöfva hvar inom sitt län. Länsstyrelsen i Uppsala län har anmärkt, att de af de sakkunniga anförda skälen till att fränkänna Kungl. Maj:ts befallningshafvande jakträtt icke kunde anses tillfyllestgörande, särskildt hvad anginge häradsallmänning. I denna fråga delar jag de sakkunnigas uppfattning.

I fråga om den bevakande personalens vid skogsstaten rätt att utöfva jakt å kronans jaktområden innehåller de sakkunnigas förslag bestämmelser, som i hufvudsak öfverensstämman med nu gällande stadganden i ämnet. Enligt hvad i de sakkunnigas motiv angifves, hafva de sakkunniga ansett, att det kunde vara fara, att skogsbetjante, om de annat än i undantagsfall erhöle tillåtelse att idka jakt efter nyttigt vildt, droges ifrån sitt hufvudsakliga åliggande för att hängifva sig åt jakt såsom sport och näringsfång, och hafva de sakkunniga därför föreslagit, att sådant tillstånd borde meddelas allenast, då särskilda skäl därtill förefunnes, hvarjämte de sakkunniga framhållit, att sådan tillåtelse torde böra lämnas tills vidare under viss tid för att kunna, om den missbrukades, när som helst återkallas.

Emellertid hafva från representanter för Sveriges kronojägarekår under sistlidet år till jordbruksdepartementet inkommit två framställningar rörande utsträckt rätt för kronojägare till jakt å kronojord. I den ena af dessa anhålles om min medverkan till att i den ifrågasatta nya jaktlagstiftningen måtte införas bestämmelser om rätt för kronojägare att å de marker, som stå under deras bevakning, idka jakt äfven efter andra än skadliga djur i samma utsträckning som jägmästare inom sitt revir. I den andra af dessa framställningar hemställes, att Kungl. Maj:t måtte i den nya lagstiftningen om jakt medgifva kronojägare rätt till jakt å smärre matnyttigt vildt för eget husbehof å de under hans bevakning stående kronans skogar.

I dessa framställningar har framhållits, att ansökningar af kronojägare om tillstånd till jakt efter matnyttigt vildt ej sällan af domänstyrelsen afslagits. Detta innebure en orättvisa mot kronojägarna. Dessa kände såsom en plikt att efter bästa förmåga vårda och skydda det vilda inom sina bevakningsdistrikt. Kronoparkernas ägare hade ringa inkomst af jakten å kronoparkerna, utan inkomsten däraf ginge till största delen till några privilegierade högre tjänstemän. Däraf kunde man få den uppfattningen, att det vore allenast för att tillgodose dessas intressen, som kronojägarna finge tjänstgöra såsom »jägeribetjante». Därtill komme, att jägmästare, som själfva voro ifriga jägare, voro

obenägna att tillstyrka bifall till af kronojägare gjorda ansökningar om tillstånd till jakt efter matnyttigt vildt. Kronojägarna hade hand om bevakningen af kronans skogar och hade det tyngsta arbetet med skötseln af dessa. De borde därför såsom en uppmuntran för sina ansträngningar för skogarnas och villebrådets skydd och vård samt därjämte såsom någon hjälp i sin husliga ekonomi få skjuta äfven matnyttigt vildt å de under deras bevakning stående kronoskogar.

I afgifna yttranden öfver dessa framställningar har domänstyrelsen anført hufvudsakligen följande: Under 1890-talet och däröfret äfvensom under de första åren af 1900-talet hade kronojägare erhållit tillstånd till jakt efter matnyttigt vildt allenast i sällsynta undantagsfall. Under senare åren däremot hade tillstånd till jakt i rätt stor utsträckning medgifvits kronojägare i skilda delar af landet. Dylika tillstånd hade meddelats, ifall domänstyrelsen, efter pröfning, funnit sådant vara med hänsyn till skogsskötseln lämpligt eller ur jaktvårdssynpunkt försvaradt, samt i fall dessutom vederbörande kronojägare genom nit i tjänsten visat sig förtjänt af uppmuntran. Dessa tillstånd hade alltid begränsats till viss bestämd tid och förenats med villkor, att kronojägaren beflitade sig om efterhållande af skadliga djur och i öfrigt om god jaktvård. Ansökningar i berörda syfte från kronojägare i Norrland, till hvilkas bevakningstrakter i regel hörde kronoskogar af betydande ytvidd, hade så godt som alltid bifallits, hvarvid jakträtten begränsats till kronojägarens eget husbehof och i regel icke innefattat rätt till jakt å sjöfågel. Jämväl ansökningar från kronojägare i mellersta och södra Sverige hade i afsevärdt antal bifallits, hvarvid, förutom nyssnämnda begränsande bestämmelser, tillika med hänsyn till de mindre skogsområden, som i regel därstädes tillhörde kronojägarens bevakning, föreskrifvits, att jakt finge utöfvas allenast i förmans sällskap, eller ock jakträtten begränsats till fällande af ett efter viss beräkningsgrund bestämdt antal matnyttigt vildt i förhållande till antalet under samma år af kronojägare dödade skadedjur. Emellanåt hade dock ansökningar från kronojägare i mellersta och södra Sverige afslagits på grund däraf, att villebrådsstammen å det med ansökningen afsedda området ansetts icke böra beskattas, bland annat, när området varit af den obetydliga omfattning, att det icke kunnat anses såsom ett själfständigt jaktområde. — Det kunde ej med fog påstås, att öfverjägmästare eller jägmästare i större utsträckning begagnade sig af sin jakträtt, hvilket förhållande torde bero därpå, att dessa tjänstemän ej voro bosatta på eller i omedelbar närhet af kronoskogarna, äfvensom därpå att de i följd af ökade tjänstegöromål finge allt mindre tid till jakt. För dem blefve jakttillfällena å kronoskogarna i

regel begränsade till en eller annan gång på året. Att jägmästare afstyrkt kronojägarers ansökan om rätt till jakt, hade förekommit endast i några få undantagsfall. Jägmästares rätt till jakt efter nyttigt vildt å de under hans förvaltning stående skogar torde, med hänsyn till dessa skogars i regel afsevärda omfattning och spridda belägenhet, ej kunna anses innebära fara för vildtstammens bestånd, äfven om jägmästaren ägnade mera tid åt jakt än som vore skäligt. Skulle kronojägare erhålla med jägmästare likställd rätt till jakt å matnyttigt vildt å kronoskogar inom bevakningsdistriktet, kunde det däremot befaras, att, särskildt där bevakningstrakten endast omfattade en eller annan jämförelsevis liten kronoskog, vildtstammen komme att alltför hårdt beskattas, och att, om kronojägaren vore å skogen bosatt, något som oftast vore fallet, dennes tid blefve af jakt upptagen i större omfattning än som med hans tjänstgöring i öfrigt vore lämpligt. — Enligt domänstyrelsens åsikt vore bestämmelse därom, att bevakande personal vid skogsstaten erhöle rätt till jakt å annat vildt än skadliga djur allenast efter pröfning i hvarje särskildt fall och med den inskränkning i hvarje fall, som domänstyrelsen med hänsyn till förhållandena kunde finna skälig, nödvändig för vildtstammens bevarande å kronans skogar. Den begränsning i jakten, som enligt nu gällande stadganden utöfvades å dessa skogar, vore af stor betydelse för det nyttiga vildas bevarande och tillväxt, särskildt med hänsyn till att dessa skogar under sagda förhållanden förblefvo för vildnaden välbehöfliga fristäder och tillflyktsorter. — Domänstyrelsen åberopar de sakkunnigas ofvan omförmälda motivering och hemställer, att nu ifrågavarande framställningar måtte lämnas utan afseende.

För egen del har jag efter öfvervägande af de olika synpunkter, som i nu förevarande fråga måste komma i betraktande, kommit till den uppfattningen, att de sakkunnigas förslag har goda skäl för sig. Det är å ena sidan nödvändigt, att bestämmelserna så affattas, att såväl skogs- som jaktvårdens intressen tillvaratagas. Utsträcket den själfskrifna jakträtten alltför långt, kan det lätt hända, att jakt af dess utöfvare kommer att bedrifvas i sådan omfattning, att vildtet, särskildt å de mindre bevakningstrakterna i södra och mellersta Sverige, blir för hårdt beskattadt, på samma gång som jaktutöfvarens intresse lätt kan dragas från den egentliga skogsvården. Följden häraf skulle bland annat blifva, att beträffande det mindre villebrådet utarrendering af kronans jakträtt, åtminstone i vissa orter, knappast skulle kuuna ifrågakomma. Å den andra sidan torde med de af domänstyrelsen under de senare

ären tillämpade grunder för meddelande åt kronojägare af tillstånd till jakt efter nyttigt vildt å kronans jaktområden kronojägarers billiga anspråk på rätt till sådan jakt hafva blifvit behörigen tillgodosedda, och man torde få antaga, att domänstyrelsen äfven framdeles kommer att efter samma grunder bevilja af kronojägare gjord ansökan om rätt till jakt af nu ifrågavarande slag.

4:de punkten. Fjärde punkten i de sakkunnigas förslag har något omredigerats, hvarjämte i denna punkt hänvisats allenast till andra och tredje punkterna i förslaget.

5:te punkten. I femte punkten af de sakkunnigas förslag stadgas skyldighet för de till utöfvande af kronans jakträtt berättigade personer att till statsverket utgifva ersättning för dödadt nyttigt vildt. Enligt stadgandets ordalydelse skulle ersättning utgå äfven för villebråd, som fällts vid jakt, däri Eders Kungl. Maj:t eller chefen för hofjägeristaten deltagit, i händelse jakten ägt rum annorstädes än å de till Eders Kungl. Maj:ts egen disposition ställda områden. Detta torde dock näppeligen kunna anses vara förslagets mening. Hvad angår öfriga till utöfvande af kronans jakträtt berättigade personer så skulle enligt de sakkunnigas förslag tjänstemän och betjante vid skogsstaten och skogsläroverken vara fria från ersättning för villebråd, som af dem fälldes inom deras tjänstgöringsområden och icke försåldes. Genom förut omförmälda ändring i 2:dra punkten har chefens för domänstyrelsen jakträtt inskränkts till hans egen person och förvaltande personalens vid skogsstaten jakträtt inskränkts till det egna behovet. Domänstyrelsen har i sitt yttrande öfver förslaget upplyst, att bevakande personal vid skogsstaten och skogsläroverken i vissa fall erhålla rätt att utöfva jakt efter nyttigt vildt men endast för eget husbehof. Den föreslagna ersättningsskyldigheten torde därför blifva af ringa värde för kronan. Särskildt i fråga om det mindre villebrådet eller villebråd af annat slag än som omförmäles i fjärde punkten af de sakkunnigas förslag, torde ock ersättningsskyldighetens kontrollerande möta stora svårigheter. Beträffande det större villebrådet, hvarå enligt fjärde punkten jakt skulle få anställas endast efter särskildt af Kungl. Maj:t meddeladt tillstånd, torde kronans rätt lämpligast tillvaratagas därigenom att, såsom hittills iakttagits, föreskrift om och till hvilket belopp ersättning skall utgifvas meddelas i sammanhang med dylikt tillstånds beviljande. Af dessa skäl har femte punkten i de sakkunnigas förslag ansetts kunna helt och hållet utgå.

I likhet med de sakkunniga anser jag upplåtelse af jakträtt å jord, hvarom nu är fråga, böra ske med försiktighet. Rätten att afgöra, huruvida en sådan upplåtelse skall ske eller ej, torde böra ytterst läggas i Kungl. Maj:ts hand. Där så anses lämpligt, torde ett sådant afgörande kunna ske på det sätt att Kungl. Maj:t beträffande vissa kronoparker eller kronopark i vissa orter eller län lämnar domänstyrelsen bemyndigande att under angifna förutsättningar förfoga öfver kronans jakträtt på sätt i förslaget angifves. Beträffande förutsättningarna och formerna för upplåtelse af jakträtt å kronopark är jag ense med de sakkunniga i fråga om det större villebrådet, älg, hjort och rådjur. I fråga om det mindre villebrådet anser jag däremot de af de sakkunniga angifna förutsättningarna för utarrendering vara alltför stränga och böra något mildras. Utarrendering af jakträtt å dylikt vildt bör kunna ske, då sådant kan anses öfverensstämma med god jaktvård och i öfrigt vara lämpligt. Till betryggande af skogs- och jaktvårdens intressen torde erforderliga bestämmelser kunna meddelas i de särskilda arrendekontrakten.

6:te punkten.

Nu ifrågavarande punkt i de sakkunnigas förslag har något omredigerats samt med hänsyn till sitt innehåll uppdelats i två särskilda punkter. Den i sista stycket af de sakkunnigas förslag förekommande hänvisningen till lagen om de svenska lapparnas rätt till renbete i Sverige den 1 juli 1898 torde med hänsyn till innehållet i 1 och 30 §§ i förslaget till lag om rätt till jakt samt första punkten i förevarande förfatningsförslag icke vara erforderlig.

Till undvikande af tvetydighet har jag ansett i förslaget böra intagas uttryckligt stadgande om att, därest särskild upplåtelse af kronans jakträtt skett i enlighet med de i förslaget angifna bestämmelser, de till utöfvande af kronans jakträtt eljes berättigade personer äga å den med upplåtelsen afsedda mark utöfva jakt allenast i den omfattning, som är förenlig med den gjorda upplåtelsen.»

Departementschefen uppläste härefter ett i öfverensstämmelse med detta anförande inom jordbruksdepartementet uppgjort förslag till grunder för tillgodogörande af kronans jakträtt samt hemställde, att detta förslag måtte genom nådig proposition föreläggas Riksdagen till antagande.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:ts Konungen i

nåder lämna bifall; och skulle nådig proposition i ämnet, af den lydelse bilaga... till detta protokoll utvisar, till Riksdagen afåtas.

Ur protokollet:

Curt Rothlieb.